

[Poul Schlüter.]

Forslag om motiveret dagsorden.

„Idet folketinget bekræfter sin beslutning i dagsordenen af den 10. april 1975 om Christianias rømning,

fortsætter tinget behandlingen af finanslovsforslaget.“

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se foran). Også dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Poul Dam (SF):

Jeg kan indlede med at berolige tinget. Jeg agter ikke at stille noget forslag til dagsordenen i dette indlæg. Hvad der sker senere, kan vi jo vende tilbage til.

Det var selvfølgelig med et vist lettelsens suk, at man fik overstået afstemningerne om de mange ændringsforslag, og nu kan vi altså i dag blive færdige med behandlingen af finansloven for det kommende år. Det kan give anledning til at sukke lettet, som jeg har sagt, men det kunne jo også give anledning til at se fremad: hvad skal der nu ske? Alle er enige om, at der forestår en lang række økonomiske og sociale problemer, og jeg skal knytte nogle bemærkninger til nogle af dem.

Nogle af disse problemer er jo sandt at sige skabt af regering og folketing igennem de seneste år. Det gælder, som jeg havde lejlighed til at tale om det forleden dag, nogle af de problemer, der er skabt af spareriet, først og fremmest på det sociale område og på uddannelsesområdet. Herved har man mere eller mindre bevidst produceret sociale tabere, som kommer til at koste os selv og dem selv mange penge i de kommende år. Vi har bevidst forringet samfundets muligheder for på en fornuftig måde at komme ud af den nuværende alvorlige situation.

Det gælder også på uddannelsesområdet, hvor den foreløbige beslutning om de erhvervsfaglige grunduddannelser forleden dag, og hvor de mange mærkelige beslutninger, der træffes i undervisningsministeriet for tiden, bl. a. dette, at samfundsfag skal studeres ved Odense universitet, hvor studenterne frabeder sig at blive undervist i samfundsfag — i hvert fald af de lærere, de har dér — og alt muligt andet, alt sammen er med til at forringe vore uddannelsesmæs-

sige forudsætninger for at klare fremtidens problemer. Vi har en tilbøjelighed i dette land — det er muligt, man også har det i andre lande, men vi har det i hvert fald — til at løse vore akutte problemer ved at skabe nye problemer, som det bliver fremtidens sag at klare. Det er nok ikke nogen god idé, selv om det altså er meget af en tradition.

Det varer ikke så længe, før administrationen går i gang med at forberede den næste finanslov, og efter sigende har regeringen store planer for det kommende års økonomiske politik. Vi ser altså allerede i dag fremad mod nye problemer og nye løsninger. Jeg skal her gentage, hvad jeg har sagt et par gange før, at folketinget for at kunne medvirke i dette arbejde har brug for et samfundsbudget. Man kunne tænke sig, at det ville være en fornuftig idé, hvis regeringen kunne forelægge et sådant samfundsbudget i september, så vi fik en principiel debat forud for det egentlige folketingsår. Et sådant samfundsbudget skal ikke alene handle om penge i bogholderimæssig forstand. Det skal principielt handle om ressourcer, om produktionsfaktorernes anvendelse, om forbrug, forbrugets fordeling, om investering, alt i reelle værdier, og det vil sige, at der bliver en masse negative og uudnyttede poster med i dette budget. Det er forudsætningerne for, at vi kan nå en fornuftig planlægning.

Det forekommer mig, at det i denne sammenhæng er væsentligt at understrege, at det mest pinlige fænomen i det danske samfund af i dag er det forhold, at vi tillader os den luksus at lade op mod 150.000 mennesker gå ledige. 150.000 arbejdsår går til spilte hvert kalenderår. Det er udtryk for en samfundsmæssig ødselhed, som er langt værre og mere skadelig end noget af det, fremskridtspartiet slår sig op på. Men se, om man gør noget radikalt ved det. Naturligvis vil jeg ikke sige, at regeringen ikke gør noget, men den får jo ikke lov at gøre nok. Den er jo i den interessante situation, at den er regeringen af hr. Brusvangs og hr. Honorés nåde. En ganske interessant situation for en regering.

Det er da ellers på mange måder så enkelt: den ledige arbejdskraft udgør en reserve, som kunne bruges produktivt for en forholdsvist billig penge. Lad mig opstille et